

Protokół Nr LVI/23
z LVI uroczystej sesji Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego
dnia 26 kwietnia 2023 r.

godz. rozpoczęcia sesji: 15.00

godz. zamknięcia sesji: 16.00

Dnia 26 kwietnia 2023 r. w sali im. Władysława Raczkiewicza w Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu, odbyła się uroczysta – LVI sesja Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Przed rozpoczęciem sesji Sandra Wawer zaśpiewała utwór z repertuaru pani Ireny Santor „Powróćisz tu”.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** powiedziała: „Żeby iść w życiu naprzód, czasem trzeba wrócić do miejsca, w którym wszystko się zaczęło. A zaczęło się wszystko tu, na kujawsko-pomorskiej ziemi, to ta ziemia ukształtowała Pani tożsamość i stanowiła zawsze punkt odniesienia do zdefiniowania siebie w tzw. wielkim świecie. Jakże prorocze okazały się słowa śpiewanej przez Panią, od 1967 roku piosenki „Powróćisz tu”, przypomniane przed chwilą przez 15-letnią Sandrę Wawer ze Strzelna. Powróciła Pani dzisiaj do Torunia, by odebrać zaszczytny tytuł Honorowej Obywatelki Województwa Kujawsko-Pomorskiego”.

Następnie przewodnicząca sejmiku otworzyła sesję. Powitała radnych województwa, Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotra Całbeckiego wraz z zarządem województwa oraz wszystkich biorących udział w uroczystej sesji Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego, a w szczególności posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej: panią Magdalenę Łośko, pana Jana Krzysztofa Ardanowskiego; reprezentujących władze miast prezydenckich regionu: panią Marię Wasiak zastępcę prezydenta Bydgoszczy, pana Zbigniewa Fiderewicza zastępcę prezydenta Torunia, panią Domicelę Kopaczewską zastępcę prezydenta Włocławka, panią Różę Lewandowską zastępcę prezydenta Grudziądza; władze Solca Kujawskiego: panią Teresę Substyk Burmistrz i pana Bartłomieja Czakię Przewodniczącą Rady Miejskiej; władze Papowa Biskupiego: pana Andrzeja Zielińskiego Wójta i pana Rafała Jeziornego Przewodniczącą Rady Gminy; Przewodniczącą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego III kadencji pana Krzysztofa Sikorę Konsula Honorowego Ukrainy w Bydgoszczy, Przewodniczącą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego IV kadencji panią Dorotę Jakutę; Prezesa Zarządu Stowarzyszenia Radnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego pana Waldemara Przybyszewskiego; magnificencje rektorów: Rektor Akademii Muzycznej w Bydgoszczy panią profesor Elżbietę Wtorkowską, Rektor Akademii Kujawsko-Pomorskiej w Bydgoszczy panią profesor Heleną Czakovską, reprezentującą Rektora Wyższej Szkoły Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu panią doktor Marię Laskę prorektor, oraz wszystkich przybyłych przedstawicieli szkół wyższych, świata nauki i edukacji; przedstawicieli służb mundurowych: wojska polskiego, policji oraz państwowej straży pożarnej; przybyłych przedstawicieli fundacji,

stowarzyszeń, związków zawodowych, organizacji harcerskich, młodzieżowych działających w naszym regionie; Dziekana Kujawsko-Pomorskiej Diecezji Łódzko-Poznańskiej Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego, Parafia świętego Mikołaja w Toruniu księdza mitrata pułkownika Mikołaja Hajduczenię; reprezentującego Ordynariusza Diecezji Płockiej, księdza kanonika Jacka Lubińskiego – Dziekana dekanatu rypińskiego; proboszcza parafii świętego Stanisława Kostki w Rypinie oraz wszystkich przybyłych duchownych, dyrektorów wojewódzkich jednostek organizacyjnych, prezesów wojewódzkich spółek, dyrektorów departamentów Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu; przedstawiciele świata mediów.

W sposób szczególny powitała panią Irenę Santor uhonorowaną przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego tytułem Honorowej Obywatelki Województwa Kujawsko-Pomorskiego wraz z osobami jej towarzyszącymi, na cześć której odbyła się ta sesja.

Przewodnicząca sejmiku zapraszając marszałka do wygłoszenia laudacji dla Uhonorowanej przypomniała, że 19 grudnia 2022 roku Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego jednogłośnie zdecydował o nadaniu Honorowego Obywatelstwa Województwa Kujawsko-Pomorskiego pani Irenie Santor.

Marszałek **Piotr Całbecki** powiedział: „Wielce Szanowna Pani Ireno, pani Przewodnicząca, panie i panowie Radni, szanowni goście, przyjaciele i wielbiciele wielkiej polskiej piosenkarki - Pierwszej Damy Polskiej Piosenki. „Powrócisz tu”, wrócisz gdzie Twój Dom... Witamy Panią, pani Ireno w Pani domu. „Tu gdzie wszystko się zaczęło, i życie się zaczęło, i szkoła się zaczęła...”, witamy słowami naszego wielkiego Patrona, św. Jana Pawła II. I tu zaczęła się droga do wielkiej kariery „Pierwszej Damy Polskiej Piosenki” - FIRST Lady, powtarzając za Jerzym Waldorffem: damy „która sprawia wrażenie spokojnej, eleganckiej pani, znakomicie ubranej i tak samo śpiewającej. Śpiewa czysto, piękną frazą, z cudowną intonacją i muzykalnością”. „Koloraturowym mezzosopranem - głosem porównywanym do najlepszych skrzypiec Stradivariusa”.

Witamy na naszym Nadwiślańskim Pomorzu, Ziemi Chełmińskiej i Kujawskiej. W całym województwie kujawsko-pomorskim, które spaja historia Pani i Jej rodziny. Rodziców i dziadków, którzy pochodzili z Papowa Biskupiego, gdzie na świat przyszła malutka Irenka, aby później przenieść się do nieodległego Solca Kujawskiego. Witamy w domu, który jak przed laty pachnie i szumi łanami zbóż, smakuje świeżym mlekiem, witają fani i wielbiciele Pani talentu, ale przede wszystkim dumni z więzów pochodzenia mieszkańcy tej ziemi, którzy noszą Panią w swoich sercach jako najbliższą rodzinę. Dziękujemy, iż czyni Pani honor swoim krajanom, przyjmując Honorowe Obywatelstwo Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W licznych wypowiedziach, przyznaje Pani, jak wielki wpływ na całe Pani życie i wrażliwość miało dzieciństwo. Czas poznawania i fascynacji światem, beztrudno spędzony z mamą i tatą, ale od wybuchu wojny czas doświadczenia trudów życia i bólu po utracie rodziców. Dziękujemy za to świadectwo, jest bowiem ono bliskie nam wszystkim, którzy tu mieszkamy i skąd pochodzą nasi ojcowie i matki, których rodzinne albumy i pamiątniki często wypełniają opowieści podobne do historii Pani dzieciństwa.

Proszę pozwolić, pani Ireno, aby to spotkanie mogło być więc również swoistym wyrazem wdzięczności za dar życia Pani rodziców, babć i dziadków, którzy włączyli Panią w nierozzerwalną więź wspólnoty córek i synów tej ziemi. Ziemi polskiej, wspaniałej i gościnniej, ale również naznaczonej piętnem cierpienia i okrucieństw wojen.

Szanowni Państwo, jeśli zagłębimy się w historię pokoleń polskich rodzin ostatnich dekad dokładniej, dostrzeżemy w nich coś charakterystycznego i wspólnego. Obecność kogoś szczególnego. Niezwykłego. Kogoś kto wywarł na ich autorach szczególne piętno. Czy to we wspomnieniach z pierwszej miłości, randki z ukochaną, wspomnieniach romantycznych miejsc, do których pragnie się wrócić, bliskich sercu osób, wspomnieniu rodzinnych spotkań, tych przy wigilijnym stole czy podczas niedzielnych obiadów. Tą postacią oplatającą nasze wspomnienia ciepłem niezapomnianych melodii jest pani Irena Santor. Jej twórczość bowiem towarzyszy historii życia naszych rodzin, spaja pokolenia, budując ich wspólny świat wartości, dobra, miłości, prawdy i piękna. Pozwala marzyć, ale i motywuje do realizacji marzeń. Uwalnia pokłady naszej, często skrywanej wrażliwości, otwiera na drugiego człowieka. Ileż bowiem w tych wspomnieniach skrywanych też radości, skruchy. Ileż ukojenia w trudnych, bolesnych chwilach. Ileż błysku radości i nadziei. To wszystko wnosi Pani do naszych domów i rodzin, w nasze życie, dzieląc się z nami swoim talentem. Dziękujemy dziś za to Pani, pani Ireno! Niech więc ten tytuł Honorowego Obywatela naszego województwa jest wyrazem naszej wdzięczności za Pani piękne życie. Za otuchę i wsparcie dla polskich kobiet w walce z chorobami onkologicznymi. Za rozślawianie Polski na świecie i promocję Kujaw i Pomorza. Za głoszenie pokoju, i wsparcie naszego procesu integracji europejskiej, za wszystkie dzieła społeczne i charytatywne. Za lata cudownej twórczości, owocującej setkami piosenek, teledysków, tysiącami koncertów, dziesiątkami płyt, realizacjami teatralnymi i telewizyjnymi. Za wzruszenia milionów, kilku pokoleń Polaków. Dziękujemy za Pani dzisiejszą tak wyczekiwaną obecność.

Pani Ireno proszę w imieniu mieszkańców województwa Kujawsko-Pomorskiego o przyjęcie przyznanej przez Sejmik najwyższej godności, jaką może nadać - tytułu Honorowego Obywatela Województwa.”

Następnie przystąpiono do uroczystego wręczenia aktu nadania tytułu Honorowego Obywatela Województwa Kujawsko-Pomorskiego pani Irenie Santor.

Wpisy do Księgi Zasłużonych dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego złożyli: Honorowa Obywatelka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Irena Santor oraz przewodnicząca sejmiku Elżbieta Piniewska i marszałek województwa Piotr Całbecki.

Nastąpił uroczysty akt odsłonięcia portretu Uhonorowanej tytułem w Galerii Honorowych Obywateli Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sali sesyjnej im. Władysława Raczkiewicza, którego dokonała Irena Santor.

Na sali obecna była autorka obrazu malarka **Klaudia Zielińska**, która podziękowała za wyróżnienie, jakim była możliwość sportretowania pani Ireny Santor.

Następnie głos zabrała Honorowa Obywatelka Województwa Kujawsko-Pomorskiego **Irena Santor**: „Wielce szanowni państwo. Szukam słów właściwych, żeby ustosunkować się do tego wszystkiego, co państwo tu o mnie powiedzieli. Jest to dla mnie dziś dzień niezwykły – zostałam honorową obywatelką województwa kujawsko-pomorskiego, mojego rodzimego województwa. Rzeczywiście spełniły się prorocze słowa mojej piosenki: Powrócisz tu, gdzie nadwiślański brzeg. Jestem szczęśliwa, że Piotr Figiel, kompozytor tej piosenki, namówił mnie do jej śpiewania, bo ja powiedziałam: *nie, Piotrusiu, to jest dla mnie za mocne, za ekspresyjne, ja śpiewam rozwlekłe frazy*. A on powiedział: *dobrze, dobrze, próba za tydzień*. Tak to się zakończyło i dzięki temu mam w repertuarze piosenkę, która mówi wszystko o tym, że ma się na świecie swoje miejsce, swój dom. Jestem szczęśliwa i dumna, że znalazłam się w gronie tak zacnych, wybitnych osób uhonorowanych przede mną tym tytułem. Dziękuję panu marszałkowi Piotrowi Całbeckiemu, dziękuję pani przewodniczącej Elżbiecie Piniewskiej, dziękuję radnym sejmiku za to, że zechcieli dokonać takiego wyboru. Nie potrafię państwu powiedzieć, jakim honorem dla mnie jest czym zostałam dzisiaj obdarzona. Może kiedyś, jak znajdę właściwe słowa, to może gdzieś napiszę, albo powiem ładniej niż dziś. Urodziłam się w Papowie Biskupim, jestem dzieckiem wsi i tak, jak mówią Ślązacy, że są solą ziemi czarnej, to ja jestem solą ziemi pszenno-buraczanej. Bardzo jestem z tego dumna, nigdy o tym nie zapomniałam i nie zapomnę”.

Z kolei składali gratulacje goście.

Jako pierwsza zabrała głos **Krystyna Gucewicz-Przybora** (przyjaciółka pani Ireny Santor), która powiedziała: „Madam Irene – epoka w sztuce, uwielbiana artystka. Osoba przyjacielska, urocza z odcieniem szaleństwa, występuje w pojedynczym egzemplarzu. Wiem, że nie znosi hołdów, chociaż po Hołdzie Pruskim byłby to dopiero drugi naprawdę uzasadniony akt tego typu, bo taki głos zdarza się tylko raz. Irena Santor – Kujawianka jedna miała wielkie szczęście, że usłyszeli jej głos właśnie ci, którzy powinni: maestro Zdzisław Górczyński, Tadeusz Sygietyński, Władysław Szpilman, Stefan Rachoń. Po kolei: Mazowsze – wiadomo – *Hej przeleciał ptaszek*, ale zaraz wyleciał w świat; Irena z wdziękiem dała publiczności *Maleńki znak* i tak zaczęła się jej oszałamiająca kariera radiowa, estradowa i telewizyjna. Już na pierwszym festiwalu w Sopocie, właściwie w hali stoczni gdańskiej zawirowała w *Walcu Embarras* i uwiodła wdziękiem, dźwiękiem i talentem. Rozbłysła gwiazda supernowa. Pisali i komponowali dla niej najwybitniejsi, a miewała zachcianki i kaprysy – *Pójdę na stare miasto* oświadczała niespodziewanie; *Nie wierzę piosence* deklarowała niepytana. Jako pierwsza w historii rozrywki zajęła się ekologią ubolewając *Już nie ma dzikich plaż*. Pogodna, romantyczna, refleksyjna, martwiła się, że *Tych lat nie odda nikt*. Po gigantycznym sukcesie tego przeboju jego kompozytor, legendarny Władysław Szpilman wydał towarzyskie oświadczenie: ta Santor zawsze z niczego zrobi coś wspaniałego; to okropne. Żarty żartami, a przecież wszyscy się zakochiwali i nadal zakochują. Właśnie teraz wybuchła młodzieżowa moda na Irenę. Mijają lata, nie mijają piosenki Santor. Ten styl, ten smak i wdzięk, i żadnej pozy. Każdemu oddaje uśmiech za uśmiech. Nie wiemy, jak potoczą się losy artystki, bo ma coraz to nowych adoratorów. Do tej pory nie odpowiedziała na atrakcyjną propozycję

kandydata na męża z okolic Kielc. Zjawił się osobiście z podarunkiem zaręczynowym, z walizką pełną salcesonów oraz kielbas i oświadczył: ładnie pani śpiewa pani Santor, widziałem panią w telewizji, ale latka lecą i najwyższy czas zająć się jakąś poważną pracą. Wygląda pani na przyzwoitą, a ja mam dużo ziemi. Zgoda?

Kochana Irenko, za te wszystkie szaleństwa wzniesmy toast twoją słynną nalewką santorini. Mam nadzieję, że jeszcze trochę zostało”.

Dyrektor Filharmonii Pomorskiej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Bydgoszczy **Maciej Puto** odczytał listy gratulacyjne od Honorowych Obywateli Województwa Kujawsko-Pomorskiego: ks. arcybiskupa Henryka Muszyńskiego (zał. nr 1) oraz prof. Stanisława Dembińskiego (zał. nr 2). Ponadto w imieniu własnym, pracowników filharmonii i melomanów złożył wyróżnionej serdeczne życzenia.

Burmistrz Solca Kujawskiego **Teresa Subtyk** powiedziała: „Droga pani Ireno, czujemy się bardzo zaszczytzeni, że możemy dzisiaj uczestniczyć w tak doniosłej uroczystości. Jesteśmy bardzo dumni, że pani Irena Santor Honorowy Obywatel Solca Kujawskiego dzisiaj dołączyła do grona wybitnych osobistości naszego województwa wyróżnionych tytułem Honorowego Obywatela Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Można by jeszcze długo mówić o Solcu Kujawskim, o pani Irenie, ale tyle już pięknych słów zostało powiedzianych, że może już nie warto tego powtarzać. Proszę tylko przyjąć od nas, od pana przewodniczącego Rady Bartłomieja Czakięgo, od całego samorządu Solca Kujawskiego, jego mieszkańców serdeczne gratulacje z uzyskania tak wyjątkowego tytułu. Pani Ireno, kochamy Panią”.

Wójt Gminy Papowo Biskupie **Andrzej Zieliński** powiedział, że dzisiaj Papowo świętuje. Poinformował, że pani Irena Santor jest pierwszą honorową obywatelką tej gminy. Wyraził gratulacje i zadowolenie, że pani Irena Santor dołączyła również do grona Honorowych Obywateli Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Przekazał pani Irenie, że koło seniorów w gminie czeka na spotkanie z nią.

Zastępca prezydenta Torunia **Zbigniew Fiderewicz** potwierdził, że władze Torunia jak i torunianie z radością przyjęli informację o nadaniu pani Irenie Santor tytułu Honorowej Obywatelki Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Dumni jesteśmy z jej rodzinnych związków z Papowem Biskupim, Solcem Kujawskim i bliską jej sercu Bydgoszczą, ale również z Toruniem, w którym dużo koncertowała. Koncerty jej zawsze wzruszały, bawiły kilka pokoleń Polaków. Potwierdził opinię wypowiedzianą przez marszałka, że jest pierwszą damą polskiej piosenki. Powiedział, że w kopernikańskim Toruniu wysoko doceniany jest jej talent. W imieniu prezydenta miasta Torunia Michała Zaleskiego i własnym jeszcze raz serdecznie podziękował i pogratulował tak wysokiego wyróżnienia województwa. Na pamiątkę dzisiejszego dnia wręczył uhonorowanej panoramę Torunia, aby zawsze mile wspominała pobyt w naszym mieście. Zapraszając panią Irenę Santor do Torunia powiedział, że sale koncertowe zawsze na nią czekają.

Następnie przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** zapowiadając występ Sandry Wawer powiedziała: „Za chwilę usłyszemy Sandrę Wawer w piosence, którą – jak się okazało –

ma od dawna w swoim repertuarze. Jeżeli mielibyśmy użyć sportowych określeń – potraktujmy to jako przekazanie pałeczki w sztafecie pokoleń. Ze wzruszeniem myślę o Pani, kiedy – tak jak Sandra dzisiaj – miała Pani 15 lat. I marzenia o tym, by śpiewać. Jeszcze nie wiedziała Pani, dokąd ją to marzenie doprowadzi. A doprowadziło do serc milionów odbiorców Pani sztuki wokalne. I w imieniu tych wszystkich, których serca Pani poruszyła, ja z całego serca dzisiaj dziękuję”.

Z kolei Sandra Wawer wykonała utwór „Już nie ma dzikich plaż”.

Przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** podziękowała Sandrze Wawer za uatrakcyjnienie uroczystości swymi interpretacjami utworów Honorowej Obywatelki.

Na zakończenie przewodnicząca sejmiku **Elżbieta Piniewska** podziękowała wszystkim za obecność w tak doniosłym wydarzeniu, a szczególnie pani Irenie Santor. Jeszcze raz ze wzruszeniem i radością powitała ją w gronie Honorowych Obywatelek i Obywateli Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Następnie przewodnicząca sejmiku zamknęła LVI uroczystą sesję Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Protokół sporządziła:

Anna Sobierajska